

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Прев 1565/2022
20.10.2022. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Бранка Станића, председника већа, Татјане Матковић Стефановић, Татјане Миљуш, Јасмине Стаменковић и др Илије Зиндовића, чланова већа, у парници по тужби тужиоца ВЕГА-КОМЕРС ДОО Беоцин, чији је пуномоћник Бранислав Поповић, адвокат у ..., против тужене Ванса Инеса АД Београд, чији је пуномоћник др Немања Алексић, адвокат у ..., ради утврђења ништавости, вредност предмета спора 4.000,00 динара, одлучујући о ревизији тужене изјављеној против пресуде Привредног апелационог суда ЗПж 11665/21 од 02.03.2022. године, у седници већа одржаној дана 20.октобра 2022. године, донео је

ПРЕСУДУ

ДОЗВОЉАВА СЕ одлучивање о ревизији тужене изјављеној против пресуде Привредног апелационог суда ЗПж 11665/21 од 02.03.2022. године, као изузетно дозвољеној.

УСВАЈА СЕ ревизија, **ПРЕИНАЧУЈУ СЕ** пресуда Привредног апелационог суда ЗПж 11665/21 од 02.03.2022. године и пресуда Привредног суда у Београду ЗЗП 4410/21 од 28.09.2021. године, тако што се **ОДБИЈА**, као неоснован, тужбени захтев тужиоца ВЕГА-КОМЕРС ДОО Беоцин да се утврди да је апсолутно ништава и да не производи правно дејство одредба члана 5. уговора о кредиту, кредитна партија ...-...-... закљученог између парничних странака дана 13.04.2010. године, која гласи: „корисник кредита је обавезан да пре пуштања средстава у течај плати провизију предвиђену уговором о субвенционисању каматних стопа из члана 1. став 1. овог уговора у висини од 0,5% од износа одобреног кредита (трошкови организовања и реализације кредита, трошкови обраде кредитног захтева), увећано за евентуалне порезе по позитивним прописима што износи РСД 7.500,00 динара“ и захтев тужиоца за накнаду трошкова парничног поступка.

ОБАВЕЗУЈЕ СЕ тужилац да туженој на име накнаде трошкова целокупног поступка исплати износ од 75.300,00 динара, у року од 8 дана од дана пријема писменог отправка пресуде.

Образложење

Пресудом Привредног суда у Београду 33П 4410/21 од 28.09.2021. године, утврђено је да је одредба члана 5. уговора о кредиту, кредитна партија ...-...-..., закљученог између парничних странака дана 13.04.2010. године, која гласи: „корисник кредита је обавезан да пре пуштања средстава у течај плати провизију предвиђену уговором о субвенционисању каматних стопа из члана 1. став 1. овог уговора у висини од 0,5 % од износа одобреног кредита (трошкови организовања и реализације кредита, трошкови обраде кредитног захтева), увећано за евентуалне порезе по позитивним прописима што износи РСД 7.500,00 динара“, апсолутно ништава и да не производи правно дејство, обавезана је тужена да тужиоцу накнади трошкове поступка у износу од 31.200,00 динара са законском затезном каматом почев од извршности одлуке до исплате.

Пресудом Привредног апелационог суда 3Пж 11665/21 од 02.03.2022. године, одбијена је жалба тужене као неоснована и потврђена наведена првостепена пресуда, те је одбијен захтев тужене за накнаду трошкова другостепеног поступка.

Против правноснажне другостепене пресуде тужена је изјавила благовремену ревизију, због погрешне примене материјалног права, са предлогом да се о изјављеној ревизији одлучује на основу члана 404. Закона о парничном поступку, ради уједначавања судске праксе.

Врховни касациони суд је испитао посебну ревизију тужене и утврдио да испуњава услове прописане одредбом члана 404. Закона о парничном поступку („Службени гласник РС“, бр.74/11...18/20) за одлучивање о истој, због потребе за уједначавањем судске праксе у одлучивању о захтеву тужиоца за утврђење ништавости одредбе уговора којом су регулисани трошкови обраде кредитног захтева код тзв. субвенционисаних кредита.

Врховни касациони суд је испитао побијану пресуду у границама прописаним одредбом члана 408. Закона о парничном поступку и утврдио да је ревизија тужене основана.

Побијана пресуда донета је без битне повреде одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. Закона о парничном поступку на коју ревизијски суд пази по службеној дужности.

Према утврђеном чињеничном стању на коме су засноване нижестепене одлуке, парничне странке су дана 13.04.2010. године закључиле уговор о кредиту, кредитна партија ...-...-... којим је банка тужиоцу одобрила кредит у износу од 1.500.000,00 динара, те је чланом 5. прописано да је корисник кредита обавезан да пре пуштања средстава у течај плати провизију предвиђену уговором о субвенционисању каматних стопа из члана 1. став 1. овог уговора у висини од 0,5 % од износа одобреног кредита (трошкови организовања и реализације кредита, трошкови обраде кредитног захтева), увећано за евентуалне порезе по позитивним прописима, што укупно износи 7.500,00 динара.

На темељу оваквог чињеничног стања, првостепени суд закључује да је тужена била дужна да пружи доказ да је тужилац као корисник кредита унапред био обавештен да ће поред обавезе плаћања уговорене камате имати обавезу да плаћа и друге трошкове у вези са одобравањем кредита, те да тужена до закључења главне расправе није пружила доказ да је тужиоцу доставила понуду за закључења уговора о кредиту. Из наведених разлога, применом чл. 103. став 1. у вези члана 105. Закона о облигационим односима првостепени суд је утврдио одредбу члана 5. уговора о кредиту ништавом.

Другостепени суд прихвата у целости наводе првостепеног суда, закључује да тужена није доказала да је тужиоца као корисника кредита у предуговорној фази упознала са обавезом плаћања предметних трошкова и налази да је правилно утврђена ништавост спорне одредбе. Из ових разлога другостепени суд је потврдио првостепену пресуду.

Врховни касациони суд не прихвата изнето становиште нижестепених судова, јер налази да је исто засновано на погрешној примени материјалног права.

Заузето правно становиште нижестепених судова да тужена није доказала да је тужилац у предуговорној фази био упознат са обавезом плаћања накнаде за обраду кредитног захтева не може се прихватити у конкретном случају. Ово из разлога што је обавеза плаћања трошкова обраде кредита прописана спорном уговорном одредбом установљена у складу са одредбом члана 8. став 5. Уредбе о условима за субвенционисање каматних стопа за кредите за одржавање ликвидности и финансирање трајних обртних средстава и за извозне послове у 2010. години („Службени гласник РС“, бр. 2/2010). Том одредбом је прописано да једнократна накнада за обраду кредита коју банка зарачунава за кредите, не може бити виша од 0,5% од износа кредита. Осим тога, наведеном уредбом се прописују и други услови који се односе на могућност добијања кредита за одржавање ликвидности и финансирање трајних обртних средстава и за извозне послове, те се одређују износи намењени за кредитирање предузетника, малих, средњих и великих предузећа, начин пласирања и враћања тих средстава, као и услови за субвенционисане камате. На тај начин су учињени познатим услови за добијање предметних кредитних средстава, којим су клијенти банке обавештени о условима за закључење уговора са банком. У складу са тако прописаним условима закључен је између парничних странака предметни уговор о кредиту у коме је одредбом члана 5. уговора прописана и обавеза плаћања провизије (трошкова обраде кредитног захтева) у висини од 0,5% у односу на одобрени износ кредита.

Из тих разлога правно је неутемељен закључак нижестепених судова да је ништава одредба уговора из разлога што тужена није тужиоцу уручењем понуде предочила све елементе његових кредитних обавеза. Побујаном одлуком је погрешно примењена одредба члана 103. став 1. и члана 105. Закона о облигационим односима.

То су разлози због којих је на темељу одредбе члана 416. став 1. Закона о парничном поступку Врховни касациони суд одлучио као у ставу другом изреке пресуде.

Тужена је успела у поступку по ревизији па јој на основу чланова 165. став 2., 153. став 1. и 154. ЗПП припадају тражени трошкови у укупном износу од 75.300,00 динара, досуђени у ставу трећем изреке, и то за: заступање од стране адвоката на једном одржаном рочишту у износу од 12.600,00 динара (10.500,00 динара увећано за 20% на име ПДВ-а), састав жалбе и ревизије у износу од по 21.600,00 динара (18.000,00 динара увећано за 20% на име ПДВ-а), као и на име таксе таксе на ревизију у износу од 7.800,00 динара и таксе на ревизијску одлуку у износу од 11.700,00 динара, све према важећој Адвокатској тарифи и Закону о судским таксама, имајући у виду вредност предмета спора и опредељен захтев ревидента. Туженој се не досуђују трошкови судске таксе за жалбу и одлуку по жалби, јер није постављен опредељен по износу захтев за исплату тих трошкова (члан 163. став 2. ЗПП).

**Председник већа – судија
Бранко Станић,с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић